

اهمیت تسبیحات حضرت زهرا (س)

وجود مبارك صديقه كبري يك ن حله و هديه ملكي از پدر بزرگوارش دریافت کرد به نام فدك كه آن را با بدترین وضع غصب کردند؛ و يك ن حله ملكوتي از وجود مبارك پیامبر دریافت کرد

وجود مبارك صديقه كبري يك ن حله و هديه ملكي از پدر بزرگوارش دریافت کرد به نام فدك كه آن را با بدترین وضع غصب کردند؛ و يك ن حله ملكوتي از وجود مبارك پیامبر دریافت کرد و آن تسبیح معروف فاطمه زهرا(س) است. جریان فدك شرح مبسوطی دارد كه بخشی از آن در خطبه ها و نامه ها و كلمات امیر مؤمنان (ع) آمده است و بخشی هم در سائر جوامع روایی ما؛ اما این عطا و هديه ملكوتي كه وجود مبارك رسول گرامی(ص) به صديقه كبري (س) داد همین است كه ائمه (علیهم السّلام)، مخصوصاً وجود مبارك امام صادق (ع) فرمودند: اگر ن حله و عطیه ای بالاتر از این تسبیح بود، وجود مبارك پیامبر به حضرت زهرا (س) تعلیم می داد؛ این مطلب اول، كه این تسبیح جزء برترین و بهترین تعلیم های ملكوتي است و ن حله ای است كه به آن حضرت داد و شاگردان آن حضرت هم یاد می گیرند.

خدای سبحان قرآن را به پیامبر داد، دیگران استفاده می کنند. به دستور خدای سبحان وجود مبارك پیامبر تسبیح معروف را به وجود مبارك فاطمه(س) اهداء کرد، تعلیم خاص داد؛ دیگران بهره می برند. این يك تعلیم عمومی نبود، این يك ن حله و عطائی است كه پیامبر به وجود مبارك فاطمه داد، آنگاه به برکت آن معلم و این متعلمه، دیگران بهره می برند. آن ن حله ملكي، یعنی فدك كه در اختیار حضرت بود، حضرت منافعش را در اختیار محرومان و مستضعفان قرار می داد و این ن حله ملكوتي هم كه در اختیار حضرت قرار گرفت؛ دیگران هم از این ن حله و از این عطا استفاده می کنند.

تسبیحات حضرت زهرا (س)، موجب طرد شیطان و رضای خدا

مطلب دوم خواصي است كه برای این تسبیح است و آن اینكه: تطرد الشّ ِطان و ترض ی الرحمن(1). این تسبیح، شیطنت را و خیال شیطانی را و وسوسه ها را از آدم دور می كند و رضای پروردگار را تأمین می كند. این نکات را خوب عنایت كنید كه مبدا بی تسبیح از كنار سجاده بر خیزید، يك؛ مبدا با سرعت و عجله این كلمات را بگوئید، دو. يك مقداری بدون اینكه پا ها را حرکت بدهید و از آن حالت نمازگزار بیرون بیائید، در كمال طمأنینه و آرامش این 100 ذكر را بر زبان شریفتان جاری كنید.

پاداش تسبیحات حضرت فاطمه (س)

مطلب سوم آن است كه روایاتی در كتاب صلاه در ابواب التعقیب از وجود مبارك امام صادق و سائر ائمه (علیهم السّلام) درباره فضیلت تسبیح، کیفیت تسبیح، آثار تسبیح، عدد تسبیح و تنمیم تسبیح آمده و این روایات در این باب جمع شده. حضرت فرمود: م ائه ف ی اللّ سان و الف ف ی المیزان (2). یعنی این تسبیح از نظر زبان صد تاست؛ از نظر میزان و ترازوی عمل، هزار تاست. گرچه صد ذكر است، ولی هزار ذكر در میزان و ترازوی اعمال ثبت می شود. ظاهراً بر اساس من جاء ب الحسنه فله عشر امثال ها (3) كه خدای سبحان يك كار خیر را ده برابر پاداش می دهد؛ اگر این صد ذكر است، پاداش هزار ذكر را دارد، این حداقل است، ممكن است بهره های بیشتری هم ببرند.

توصیه امامان (ع) به نماز و تسبیحات حضرت زهرا (س)

مطلب دیگر آن است كه این تسبیح به دنبال عمود دین است. وجود مبارك امام صادق (ع) به یکی از شاگردانش فرمود: تا نأمر ص بیانا ب تسبیح فاطمه كه ما نأمرهم ب الصلاه (4). ما بچه هایمان را همانطوری كه به نماز امر می كنیم، به تسبیح فاطمه (س) هم امر می كنیم. این يك امر جدای از نماز نیست، دنباله نماز است؛ و چون نماز ستون دین است، این هم جزء تعقیب های ستون دین است، متمم ستون دین است. بعد به ابا هارون ظاهراً فرمود: فالزمه فته ما یلزمه عبد فشق ی (5). فرمود: هیچ كس ملازم این تسبیح نبود كه گرفتار شقاوت بشود. تو ملازم این تسبیح باش و این تسبیح را از یاد نبر!

فضیلت لا اله الا الله؛ پس از تسبیحات حضرت فاطمه (س)

در بعضی از نصوص آمده است كه اگر کسی 34 بار الله اكبر بگوید، 33 بار الحمد لله بگوید، 33 بار سبحان الله بگوید؛ و اتباعها ب لا اله الا الله مرّه غفر (6). اگر کسی این 100 را با يك ذكری كه لا اله الا الله است به عنوان صد و یکمین تنمیم بکند و آن را دنبال اینها بگوید؛ آمرزیده می شود. پس برابر این روایت، آن تسبیحی كه به فاطمه (س) ن حله و عطا شده است؛ همان تسبیحات أربع در می آید. یعنی تكبیر است و تحمید و تسبیح و تهلیل. همان است كه می گوئیم: سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اكبر؛ این تسبیحات أربع در نماز ما مطرح است. منتها تقدیم برخی و تأخیر برخی، این مربوط به دستورهایی خاص الهی است. پس اگر کسی این صد ذكر را بگوید و در پایان آنها يك بار لا اله الا الله بگوید، بخشوده می شود.

ویژگی مهم تسبیحات حضرت زهرا (س)

در روایات دیگر آمده است كه این تسبیح را ذكر كثير است. اگر در قرآن کریم به ما فرمودند: یا ایّها الذین آمنوا اذكروا الله ذكراً كثيراً (7)، یکی از مصادیق بارز و شفاف ذكر كثير همین تسبیح فاطمه است. آنگاه در حدیث دیگر كه مرحوم صاحب وسائل در تعقیبات نماز ذكر کرده، فرمود: این همان است كه خدا فرمود اذكرون ی اذكركم (8)؛ یعنی برخی ها به یاد نعمت خدایند، مثل اینکه نعمت لباس به ایشان رسیده، شاکرند. نعمت غذا به ایشان رسیده، شاکرند. نعمت مسکن و مال دیگر به ایشان رسیده،

شاگرد؛ اینها به ذکر نعمت خدامشغولند. آیاتی که می فرماید: اذکروا نعمت ی اللہ ی انعمت علیکم(9)، درباره این آیات اینها دارند ا متثال می کنند. برخی ها به ذکر نعمت الهی بسنده نمی کنند، به ذکر ولی نعمت مشغولند. نه یاد نعمت خدایند، بلکه به یاد خود خدایند. آنهایی که به یاد نعمت خدایند؛ نعمتشان افزوده می شود:

شکر نعمت، نعمت افزون کند

کفرنعمت از کفت بیرون کند

اما بالاتر از یاد نعمت الهی، یاد ولی نعمت است، نه یاد نعمت. یک اذکروا نعمت ی اللہ ی انعمت علیکم داریم، یک اذکروا نعمت ی اللہ ی انعمت علیکم داریم. آنجا که سخن از یاد نعمت خداست، پاداشش افزایش نعمت است. آنجا که سخن از یاد ولی نعمت است، پاداشش یاد خود ولی نعمت است. اگر کسی به یاد خدا بود، خدا هم به یاد اوست؛ آنگاه و ل ذکر الله اکبر(10).

در این حدیث آمده است که این تسبیح فاطمه (س) که ذکر کثیر است، مشمول اذکروا نعمت ی اللہ ی انعمت علیکم است. اگر کسی زیاد به یاد خدا بود، خدا هم زیاد به یاد اوست و اگر خدا دائماً یا کثراً به یاد کسی بود، هرگز آن شخص در اثر وسوسه آسیب نمی بیند. اینها برکات تسبیح فاطمه زهرا (س) است که متمم نماز است.

سر مکعب بودن کعبه

از وجود مبارک امام صادق (ع) سؤال کردند: چرا کعبه 4 دیوار دارد؟ کعبه چون مکعب شکل است، کعبه است. یعنی آن حجمی که 4 سطح باشد، مکعب است. یک سقف بالا، یک کف پایین، 4 تا دیوار هم در اطراف. جرمی که 4 سطحی است، می شود مکعب و کعبه. از حضرت سؤال کردند: چرا کعبه 4 دیوار دارد؟ فرمود: چون بیت معمور 4 دیوار دارد. بعد فرمود: بیت معمور 4 ضلع دارد، چون عرش خدا 4 ضلع دارد. بعد فرمود: عرش خدا 4 ضلع دارد، لأنّ الکل مات اللّٰه ی بن ی الا سلام اربع است. کلماتی که عناصر اصلی دین است، آنها 4 تاست؛ عرش خدا هم بر آن پایه ها استوار شد، این هم می شود 4 تا. آن کلمات محوری دین سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر و همین تسبیحات اربع است. چون عناصر محوری دین 4 تاست از نظر ملکوت، اگر بخواهد تمثیل پیدا کند عرش می شود 4 ضلعی، بیت معمور می شود 4 ضلعی، کعبه می شود 4 دیواری. یعنی این طبیعت، آن مثال، آن ملکوت، آن ما فوق ملکوت با هم هماهنگند. اگر آن عناصر اصلی بخواهد تجلّی کند، می شود عرش. عرش بخواهد تمثیل پیدا کند، می شود بیت معمور. بیت معمور بخواهد تنزّل کند، می شود کعبه. اگر کلمات الهی 4 تاست، در این حدیث هم وجود مبارک امام صادق فرمود: وقتی تسبیحات فاطمه (س) تمام شد، شما یک لا اله الا الله کنار آن اضافه کنید که بشود 101 ذکر و این یعنی مجموعه تسبیحات و تکبیرات و تحمیدات و تهلیلات.

بیانات حضرت آیت الله العظمی جواد آملی (دامت برکاته)

در جلسه درس اخلاق به مناسبت سالروز شهادت حضرت فاطمه زهرا (س) در دیدار با گروهی از دانشجویان دانشگاه امیرکبیر تهران و سروش اصفهان، طلاب و اقشار مختلف مردم قم 1388 / 3 / 6

(2و1) وسائل الشیعه / 6 / 442 - باب استحباب ملازمه تسبیح الزهراء (س) و امر الصّبیان به

(3) انعام / 60

(4و5) وسائل الشیعه / 6 / 441 و 442

(6) همان ص 440

(7) احزاب / 41

(8) بقره / 152

(9) بقره / 40

(10) عنکبوت / 45